

Billy de kat

LOUISE BOOTH

Billy de kat

Redder in nood

the house of books

Oorspronkelijke titel

When Fraser Met Billy

Uitgave

Hodder & Stoughton

Copyright © 2014 Louise Booth and Connected Content Ltd

Copyright voor het Nederlandse taalgebied © 2014 by The House of Books,
Amsterdam

Vertaling

Catherine Smit

Omslagontwerp

Annemarie van Pruysen

Omslagfoto's

Bruce Adams / Daily Mail / Solo Syndication

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4450 9

ISBN 978 90 443 4451 6 (e-book)

NUR 320

www.thehouseofbooks.com

www.dutch-media.nl

All rights reserved

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

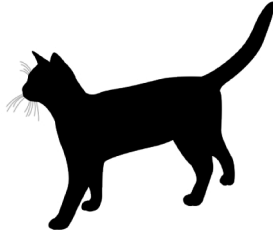

Voor mijn lieve Chris... op wie ik altijd kan bouwen

Voor Fraser en Pippa... mijn engeltjes

Er zijn ouders die in eenzelfde situatie verkeren als ik vijf jaar geleden. Mensen die net zo wanhopig zijn als ik na de geboorte van Fraser in maart 2008 en die het gevoel hebben er helemaal alleen voor te staan. Voor jullie heb ik dit boek geschreven. Om te laten zien dat er hoop gloort aan het einde van die lange, donkere tunnel. Heus, jullie komen er wel doorheen. Daar twijfel ik niet aan.

Hoofdstuk 1

Billy en Bear

Op een prachtige avond in de vroege zomer van 2011 reden we naar het oosten langs de rivier de Dee. Het was een zonnige dag geweest en de Schotse natuur was op zijn allermooist. De Lochnagar, de hoogste bergtop in de wijde omgeving, baadde in het licht van de ondergaande zon en had een zachte gouden gloed over zich. De hemel spiegelde zich met al zijn kleurenpracht in het fonkelende water van de rivier.

In die tijd van het jaar barst het in de Schotse rivieren van de zeeforel en zalm, en hier en daar wierpen sportvissers – tot hun knieën in het water – een hengel uit in de hoop een mooie vis te vangen. Ik deed op dat moment hetzelfde, maar dan figuurlijk. Alleen zou ik dat later pas begrijpen.

Mijn man Chris zat achter het stuur en op de achterbank

zaten onze twee kinderen. Onze dochter Pippa, toen zes maanden oud, lag heerlijk te slapen in haar autostoeltje. Naast haar zat onze driejarige zoon Fraser die, zoals altijd, ons hele doen en laten bepaalde. Die dag maakte hij onderweg niet veel drukte, zijn aandacht werd volledig opgeslokt door twee fotootjes die hij bij zich had. We konden niet goed inschatten wat hij bij aankomst voor ons in petto had. Maar ja, dat wist je met Fraser nooit.

Op zeer jonge leeftijd, hij was pas achttien maanden oud, was bij hem autisme geconstateerd. Dat was in augustus 2009. Dit betekende dat je moeizaam contact met hem kreeg en dat hij sterk de neiging had zich in zijn eigen wereldje terug te trekken. En dat hij over ogenschijnlijk onbenullige dingen een enorme scène kon trappen. Daarnaast leed hij aan spierhypotonie, een zeldzame aandoening die heel slappe gewrichten tot gevolg heeft. De simpelste taken, zoals het vastpakken van een voorwerp, kostten hem daardoor heel veel moeite. Hij kon nauwelijks op zijn voeten staan, en lopen ging al helemaal niet. Het afgelopen jaar was hij gelukkig iets mobieler geworden dankzij twee spalken die zijn onderbenen en enkels ondersteunden.

Sinds anderhalf jaar was Fraser onder behandeling van een klein team van specialisten, onder wie een logopedist en een gedragstherapeut. Ze hadden ons verteld dat hij nooit naar een gewone school zou kunnen, maar we hadden wel een kleine peuterspeelzaal weten te vinden waar hij twee keer per week heen kon. Dit was vooral voor mij een zegen. Fraser vertoonde erg onvoorspelbaar en grillig gedrag en zijn nukken en grillen hadden een immense impact op ons leven.

Het is een schattig jochie, een innemend kind dat zelfs vreemden meteen om zijn vinger weet te winden. Daarmee wil ik niet zeggen dat het leven met hem een makkie was, want dat was het gewoon niet. Ons gezin had een zware tijd achter de rug waarin ieder van ons danig op de proef was gesteld. Met Fraser wist je nooit waar je aan toe was, vooral niet wanneer je – zoals die bewuste avond – afweek van de vertrouwde dagelijkse gang van zaken. Met Fraser moest je altijd op je gevoel afgaan. En daarom reden Chris en ik nu langs de rivier naar het plaatsje Aboyne, waar we een afspraak hadden met iemand van de stichting Cats Protection.

Ik ben altijd dol op dieren geweest. In mijn jeugd speelde ik met konijnen, honden, katten, paarden – ik vond alle dieren even leuk. Die avond reden we langs een van de mooiste landgoederen in de streek waar je, dat wist ik, prachtige buitenritten kon maken. Dat deed ik vroeger altijd graag en ik miste het rijden heel erg nu ik me fulltime aan het moederschap wijdde.

We hadden op dat moment maar één huisdier. Toby was een wat oudere grijze kat, die al een jaar of tien bij ons was. We hadden hem dus al voordat Fraser en Pippa geboren werden. Het was die lieverd van een Toby die me op het idee had gebracht van dit ‘avontuurlijke’ uitstapje.

Toby was een soort meubelstuk geworden. Hij was slechts geïnteresseerd in twee dingen: eten en slapen. Het grootste deel van de dag lag hij ergens in huis te soezen.

Fraser interesseerde zich nauwelijks voor zijn omgeving en ook voor Toby had hij maar weinig aandacht. Hij koesterde daarentegen een obsessieve voorliefde voor voorwer-

pen met wielen en voor alles wat draait. Zo zat hij graag voor de draaiende wasmachine en kon hij zich urenlang vermaken met een oude dvd-speler, met de wieltjes van een omgekeerde kinderwagen of een speelgoedautootje. Maar dat was het dan wel zo'n beetje. De laatste tijd viel het me echter op dat hij meer interesse begon te krijgen voor Toby. Lag de kat ergens te slapen, dan strekte hij zich naast hem uit en legde zijn hoofd op het kleed om hem te aaien. Het leek wel of hij probeerde contact met Toby te krijgen.

De kat gaf weinig sjoege. Hij dulde Fraser een tijdje in zijn nabijheid, maar was ook op zijn hoede wanneer hij Fraser zag aankomen, vooral als die zich weer eens ergens druk over maakte. Uitte Fraser luidkeels zijn ongenoegen over een onverwachte afwijking van de dagelijkse gang van zaken, dan schoot Toby meteen geschrokken de trap op. Na verloop van tijd werd hij zelfs bang voor Fraser en hield hij de nodige afstand. Soms ging hij er zelfs al op een drafsje vandoor wanneer hij Fraser ook maar zag aankomen.

Echt verrassend was dat natuurlijk niet. Ik wist dat een kat als Toby het gewoon niet in zich had om dikke maatjes te worden met een peuter, maar toch hadden Frasers toenaderingspogingen me op een idee gebracht.

Als moeder van een autistisch kind was ik altijd gespitst op bruikbare ideeën die onze thuissituatie mogelijk konden verbeteren. Het platteland bleek jammer genoeg geen rijke voedingsbodem voor goede invallen. We woonden op het landgoed van kasteel Balmoral, de Schotse zomerresidentie van koningin Elizabeth, waar Chris een vaste baan had. In de nabije omgeving woonden geen andere gezinnen, en omdat Fraser zo slecht functioneerde in een groep kon

hij niet naar een crèche of iets dergelijks. Dat hij zo weinig sociale vaardigheden opdeed, baarde mij de nodige zorgen. Dus toen ik merkte dat hij toenadering zocht tot Toby vroeg ik me af of een huisdier misschien een gunstige invloed op zijn gedrag zou hebben. Interactie was interactie, al was het dan maar met een kat.

Op een avond bracht ik het onderwerp ter sprake. Onder het eten zei ik tegen Chris: 'Zullen we een jong katje in huis halen? Het zou Fraser goed doen om een vriendje te hebben. Wie weet kruipt hij dan wat meer uit zijn schulp.'

Chris, de nuchterheid zelve, was niet meteen enthousiast. En dat is ook niet zo verwonderlijk als je bedenkt hoeveel we al met Fraser te stellen hadden gehad.

'Zou je denken?' vroeg hij. 'Toby is bang voor Fraser. Hij roept waarschijnlijk bij een andere kat precies dezelfde reactie op.'

'Ja, misschien wel. Maar wat hebben we te verliezen?' antwoordde ik. 'Als we contact zoeken met een asiel of iets dergelijks, dan kunnen we de situatie uitleggen. En mocht het niet klikken dan nemen ze de kat waarschijnlijk wel terug.'

'Goed,' zei Chris, maar zijn stem verried dat hij de nodige twijfels had.

De volgende dag stuurde ik een mailtje naar het algemene mailadres van de stichting Cats Protection. Ik legde uit dat Fraser autistisch was en door een spierziekte niet goed kon lopen, en dat we daarom een maatje voor hem zochten. Ik schreef dat we een 'bijzonder vriendje' zochten voor onze zoon, overigens zonder al te veel hoop te koesteren dat zo'n wonderwezen werkelijk bestond.

Aanvankelijk kregen we zelfs niet eens antwoord. Mis-

schien vonden ze me maar raar. Welke moeder zoekt er nou een 'bijzonder vriendje' voor haar kind? Later bleek echter dat mijn bericht gewoon bij de verkeerde vestiging terecht was gekomen. Op een ochtend kreeg ik een telefoontje met de tip contact op te nemen met Cats Protection in Deeside, een vestiging die nog maar zes maanden open was.

Ik stuurde meteen een nieuw mailtje en werd al snel gebeld door Liz, die de boel daar runde. Ze woonde nog geen twintig minuten bij ons vandaan, even buiten het dorp Aboyne. Zij snapte precies waar ik naar op zoek was, dat merkte ik meteen.

'Ik heb hier een paar katten die mogelijk geschikt zouden zijn, maar ik heb al zo'n vermoeden welke het gaat worden,' zei ze. 'Weet je wat? Ik stuur wel vast een paar foto's en wat meer informatie over de dieren.'

Even later ontving ik via de mail een foto van twee grijze katten die als twee druppels water op elkaar leken. Ze hadden wat Perzische trekjes en witte vlekken op hun kop en buik. De katten waren zo te zien nog redelijk jong en het waren ranke, om niet te zeggen magere beestjes. Na het lezen van de door Liz bijgevoegde informatie begreep ik hoe dat kwam.

Ze schreef dat de katten in een naburig dorp waren aangetroffen in een sociale huurwoning waarvan de bewoners met de noorderzon vertrokken waren. De gemeente had een paar werklieden langs gestuurd om het huis dicht te timmeren. Een van de burens had hen gewaarschuwd dat er nog katten in huis waren. En dat was maar goed ook, want toen de mannen het huis binnendrongen troffen ze vier uitgemergelde katten aan die zich in leven hadden weten te

houden met het schamele beetje voedsel dat ze hadden kunnen vinden. Was de woning volledig dichtgetimmerd, dan waren ze zeker van de honger omgekomen.

Cats Protection was erbij gehaald en had zich over het viertal ontfermd. Een grote zwarte kater vond al vlug een nieuw baasje, maar voor een andere kat en voor deze twee broertjes, die Bear en Billy heetten, was dat wat lastiger.

Ik snapte niet waarom Liz er zo stellig van overtuigd was dat een van deze katten goed bij ons zou passen, maar ik was bereid op haar oordeel af te gaan. We zouden de gok wagen. Ik vroeg of Fraser kennis mocht komen maken met Billy en Bear en ze zei dat we in de loop van de volgende week langs konden komen.

Uit ervaring wist ik dat Fraser er niet tegen kon als de gewone gang van zaken werd onderbroken door onverwachte of plotselinge gebeurtenissen. Dit bezoek en vooral de mogelijke komst van een nieuw huisdier moest tijdig in de week worden gelegd. Op een ochtend, bij het ontbijt, sneed ik het onderwerp aan.

‘Fraser, zou je het leuk vinden om een eigen kat te hebben waarmee je kunt spelen?’ vroeg ik.

Hij keek me een tijdje aandachtig aan en knikte toen. ‘Ja graag, mama.’

Het was een hele tijd vrijwel ondoenlijk geweest om Fraser ook maar één woord te ontlokken, dus drie was een hele prestatie. Dit was bemoedigend, en ik besloot een stapje verder te gaan.

Fraser was verstandelijk nogal traag en daarom drukten we vaak foto's voor hem af. Dit hielp hem de dingen beter te begrijpen. Ik printte een paar fotootjes van Bear en Billy

zodat hij ze kon bekijken en alvast kon bedenken of een van de twee zijn voorkeur genoot.

Ook ditmaal was zijn reactie zeer bemoedigend. Hij nam de foto's iedere avond mee naar bed, zette ze op zijn nachtkastje en lag er urenlang naar te kijken. Ik had werkelijk geen idee wat er door hem heen ging als hij daar zo lag te turen naar dit tweetal, dat nauwelijks van elkaar te onderscheiden was.

In mijn ogen leken ze als twee druppels water op elkaar, maar opmerkelijk genoeg kon hij de katten moeiteloos uit elkaar houden. Ik moest hun namen achter op de fotootjes schrijven, maar Fraser wist wie wie was en legde het me keer op keer uit: 'dit is Billy en dit is Bear.' Autisme heeft zoveel vreemde kanten; Fraser kon nauwelijks lopen, en praten ging hem ook al niet goed af, maar deze 'tweeling' kon hij moeiteloos uit elkaar houden.

Nu de eerste stap was gezet, begon ik hem voor te bereiden op het uitstapje naar Aboyne.

Geen overbodige luxe, want hij was nog nooit eerder op bezoek geweest bij iemand die hij niet kende. Fraser voelde zich zo slecht op zijn gemak in een vreemde omgeving dat hij er regelmatig paniekaanvallen kreeg. En zelfs al had hij het wel naar zijn zin op een hem onbekende plek, dan wist hij altijd iets te vinden waar hij compleet gefixeerd op raakte en bedierf het samenzijn daar alsnog mee. Om die reden hadden we hem sinds zijn babytijd nooit meer meegenomen naar het huis van vreemden. Alleen bij zijn grootouders voelde hij zich op zijn gemak. Chris' moeder woonde met haar partner aan de noordoostkust van Schotland en mijn ouders woonden in Essex.

Na een week was ik er vrij zeker van dat Fraser begreep wat er ging gebeuren. We zouden naar de katten gaan kijken en als we er een goed gevoel bij hadden zouden we er eentje uitkiezen. Als laatste middel om een eventuele woedeaanval te voorkomen, hadden we Fraser verteld dat we er op een vrijdagmiddag heen zouden gaan, zodra Chris klaar was met zijn werk. Hij was vaak al vroeg in de middag vrij en het leek ons verstandig om pas 's middags van de gewoontelijke dagindeling af te wijken.

Het vertrek viel toch iets later uit dan gepland, en terwijl we langs de Dee door het naburige plaatsje Ballater reden en in oostelijke richting verder gingen naar Aboyne, verdween de zon net achter de bergen.

Onderweg speelde er van alles door mijn hoofd. Op zichzelf was dat trouwens niet zo bijzonder – ik vroeg me soms vertwijfeld af of ik 's werelds meest neurotische moeder was – maar het is nu eenmaal een feit dat je als moeder van een autistisch kind weinig stressloze momenten hebt. Mijn lijst met zorgen was intussen net zo lang als de rivier. Wat nu als hij Liz niet aardig vond of zelfs bang voor haar was? Wat nu als de gevel van haar huis hem niet beviel, of als hij binnen schrok van een plotseling geluid? Het zou ook zomaar kunnen dat hij de katten niet leuk vond. Ik wist niet of Liz ze binnen of buiten hield. Hoe zou hij reageren op een kat in een kooi? In zijn autistische brein moesten alle katten, net als Toby, vrij zijn om te gaan en staan waar ze wilden. Zou hij moeite hebben met een kat die in een ren werd opgesloten? Misschien interesseerde het hem allemaal geen zier en zou hij weigeren uit de auto te komen. Dat was geen vreemde gedachte, nee, het zou zomaar kunnen dat hij niet wilde uitstappen. Het was al eens

gebeurd dat we ergens heen waren gereden en dat Fraser bij aankomst – zwaaiend met zijn armen – ‘nee, nee, nee’ begon te roepen. We hadden ons genoodzaakt gezien om te keren en weer naar huis te gaan. Stond ons zoiets nu ook te wachten? Gelukkig bezorgde het grandioze uitzicht over de Schotse Hooglanden me onderweg een beetje afleiding.

Tegen de tijd dat we Liz’ huis bereikten, was de zon volledig achter de bergen verdwenen. Chris had de auto nog niet tot stilstand gebracht of Fraser zat al op het puntje van zijn stoel. Hij keek aandachtig uit het raam.

‘Mama, wonen de katten hier?’ vroeg hij.

Ik zocht oogcontact met Chris. Ik hoefde niets te zeggen: zo’n lange en samenhangende zin hadden we Fraser nog nooit horen uitspreken.

‘Ja, Fraser,’ zei ik.

Terwijl Chris de auto parkeerde, wierp ik over mijn schouder een blik op Pippa. In heel veel opzichten was zij Frasers absolute tegenpool. Een uitje met Fraser was altijd een hele onderneming, maar zij had vanavond weer laten zien dat ze zich zelden ergens druk om maakte. Ze lag nog zo tevreden te slapen in haar stoeltje dat we besloten haar maar in de auto te laten. Het bezoek zou toch maar eventjes duren, en de auto stond vlak bij het huis dus we konden makkelijk een oogje in het zeil houden.

Fraser was nog niet uitgestapt of Liz verscheen al in de deuropening. Ze zwaaide naar ons. De afgelopen week hadden we via de mail diverse malen contact gehad en ik kon merken dat ze zich goed op ons bezoek had voorbereid, want ze richtte zich meteen tot Fraser.

‘Hallo, ben jij Fraser? Zullen we samen naar de katten gaan kijken?’

Mijn adem stakte in mijn keel. Fraser was meestal niet in staat tot interactie met mensen die hij nog niet kende. In situaties waarin hij zich slecht op zijn gemak voelde, weigerde hij simpelweg om oogcontact te maken en sloot hij zich volledig voor zijn omgeving af. Maar vandaag ging het goed.

Hij keek haar aan en vroeg: ‘Ja, mag dat?’

Het leed geen twijfel: hij was geïnteresseerd. Hij stond er niet verlegen bij en oogde ook niet onverschillig. Ik zag dat hij nog steeds het fotootje van de twee katten in zijn hand hield. Chris en ik wisselden een blik uit. We hoefden niets te zeggen. We wisten allebei dat we getuige waren van een uitzonderlijke situatie.

Liz legde ons uit dat de katten in een overdekte ren verbleven, wat in zekere zin een zegen was. Binnen was Frasers aandacht misschien wel opgeslokt door een wasmachine of broodrooster, waardoor hij de katten links zou laten liggen. Tegelijkertijd vroeg ik me bezorgd af hoe hij zou reageren op de aanblik van twee katten in een ren. Bij ons thuis mocht Toby zich vrij door het huis bewegen. 99,9 procent van de kinderen denkt niet eens na over dit soort dingen. Maar Fraser wel.

Ik had me geen zorgen hoeven maken. Liz ging ons voor naar twee grote, met gaas afgeschermd verblijven. Het ene was leeg, maar in het andere zagen we twee katten die we al kenden van de foto's. Bear en Billy. In het echt leken ze nog meer op elkaar; ik kon ze met geen mogelijkheid uit elkaar houden.

‘Ik ga nu naar binnen. Goed, Fraser?’ zei Liz.

Met zijn blik strak op de katten gericht knikte hij.

Chris en ik stonden naast Fraser en keken de ren in. De katten lagen op een verhoging. De ene keek slaperig opzij, maar de andere nam de nieuwkomers met een geïnteresseerde blik op.

Liz wees naar de slaperige kat. ‘Dat is Bear,’ zei ze. ‘En dit is Billy.’ Op dat moment sprong Billy op Liz’ schouder. Een moment later sprong hij op de grond, liep naar het hek en bleef voor Fraser staan. Die gaf geen krimp, integendeel. Hij glimlachte breeduit en ging zo te zien volledig op in het moment.

‘Fraser, jij mag ook in het hok komen, hoor. Dan kun je kennismaken met Billy. Wil je dat?’

‘Ja,’ antwoordde hij. ‘Mama, ga jij dan mee naar binnen?’

Weer wisselden Chris en ik een betekenisvolle blik uit. Andere ouders zouden er nauwelijks acht op hebben geslagen, maar voor ons – ouders van een jongetje dat de afgelopen drie jaar overal bang voor was geweest – was het een heel spannend moment. Wat er hierna gebeurde was veel meer dan spannend. Ik wist niet wat ik meemaakte.

Eenmaal in het verblijf ging Fraser meteen op de grond zitten. Nerveus als ik was, dacht ik meteen aan het kattenhaar dat overal moest zitten en was bang dat hij een astma-aanval zou krijgen. Maar ik kreeg niet veel tijd om overdreven bezorgd te zijn. Voor ik het wist was Billy naar Fraser toegelopen en was hij boven op hem gesprongen. Hij landde op zijn borst.

Liz had hem zo te zien goed te eten gegeven, want Billy was wat steviger geworden. Fraser had die sprong niet ver-

wacht, en door het gewicht van de kat zakte hij iets onderuit. Hij zat heel stil, wist duidelijk niet wat hij met de situatie aan moest. Normaal gesproken had Fraser in zo'n situatie geschreeuwd, maar ik had ondertussen wel door dat vandaag alles anders ging. Er klonk geen geschreeuw, er kwam geen felle reactie. Niks.

Billy voelde instinctief aan dat Fraser het niet zo fijn vond, want hij liet zich van Frasers borst glijden en ging zo staan dat alleen zijn voorpoten nog op hem steunden. Toen strekte hij zijn nek zo ver mogelijk uit om zijn kopje heel dicht bij Frasers gezicht te brengen. En zo zaten die twee elkaar heel stilletjes te knuffelen, alsof ze alleen op de wereld waren.

Ik was met stomheid geslagen. Ik kon mijn ogen niet geloven.

Liz verbrak als eerste de stilte. 'Het ziet er naar uit dat Billy jou heeft uitgekozen,' zei ze.

Liz, Chris en ik keken elkaar glimlachend aan. Ook nu hoefde niemand iets te zeggen.

Fraser en Billy bleven een tijdje zo zitten kroelen. Opnieuw verbrak Liz de stilte.

'Zou je Billy mee naar huis willen nemen, Fraser?' zei ze.

'Ja, graag,' antwoordde hij.

'Prima, dan ga ik dat met je vader en moeder bespreken. En dan gaan we dat regelen,' zei ze.

Fraser en Billy mochten nog een tijdje blijven zitten. Chris zei dat hij even naar de auto ging om te kijken of Pippa nog sliep.

'Het is jammer, maar wij moeten terug naar huis,' zei ik tegen Liz. 'Hoe gaat het nu verder?'

'Ik breng hem voor controle naar de dierenarts en zorg

ervoor dat hij wordt ingeënt,' zei ze. 'En dan kan hij bij jullie komen.'

'Wij gaan binnenkort verhuizen. Misschien is het verstandig om daar rekening mee te houden,' zei ik.

'Zullen we dat maandag even bespreken?' vroeg ze.

'Prima,' antwoordde ik, hopend dat er geen kink in de kabel zou komen.

Fraser had heftig kunnen reageren op het nieuws dat Billy nog niet meteen met ons mee kon komen, maar toen we het uitlegden reageerde hij soepel. Zoals hij die avond overal op had gereageerd.

Op de terugweg zei ik tegen Chris: 'Denk jij dat Liz ons geloofde toen we zeiden dat Fraser autistisch was?'

Hij schoot in de lach.

'Nou, vanavond was er in ieder geval niets aan hem te merken,' zei ik. En het was waar.

Het had zomaar gekund dat we de terugreis moesten aangaan zonder dat Fraser zelfs maar was uitgestapt. Maar hij had helemaal geen extreem gedrag vertoond, hij had zich er glansrijk doorheen geslagen. Fraser was op bezoek geweest bij een vreemde en er was een kat bij hem op schoot gesprongen. Binnen de context van ons leven met Fraser kon je dit echt een klein wonder noemen. Gelukkig maar dat we op ons voorgevoel hadden vertrouwd.

Op weg naar het huis van Liz was Fraser muisstil geweest, in gedachten verzonken. Maar op de terugweg leek hij wel een ander mens: hij praatte aan één stuk door.

Op een gegeven moment hield hij de foto in de lucht en zei: 'Billy wordt Frasers vriendje.'

‘Dat is zo, Fraser,’ antwoordde ik, en keek hem even via de achteruitkijkspiegel aan.

‘Billy wordt Frasers allerbeste vriend,’ zei hij.

Hoe waar deze woorden zouden blijken te zijn, konden we toen niet vermoeden.